

GLOSE LIRICE

Mircea Ivănescu îi mărturisea lui Dinu Flămând, într-un interviu, că nu poate scrie decât pornind de la ceva (nu neapărat ceva scris; putea fi și ceva pictat sau ceva muzical). Mihaela Albu*, care e un harnic și priceput editor de exilați și un scriitor de toate – poezie, proză, critică, eseistică –, poate însă, după cum o arată primele sale cărți de poezie. Numai că în *Armoarul cu poeme* (Editura Timpul, Iași, 2018) nu vrea, preferând să experimenteze o poetică (și o poezie) de glose. E o demonstrație, premeditată ori ba, că Lyotard avea dreptate când spunea că-n vremurile noastre nu se mai scrie, ci doar se *rescrie* și se dau replici la ce s-a scris deja. Întocmai asta face experimentul Mihaelei Albu: ia versuri de peste tot, de la Rilke și Pessoa pînă la neștine, și le duce spre alt rost decât cel pe care-l aveau în locul de unde le-a luat. Uneori cele luate sînt simplu pretext de pornire, un fel de prag de pe care sare poeta, dar alteori ele intră în țesătura poemului (marcate onest). Fiind vorba de o așa diversitate de poeți spicuiți – și-n privința valorii lor estetice și sugestive, și-n privința „viziunii” din boabele culese – ar fi greu ca unitatea volumului (de la cea tematică pînă la cea de atitudine) să poată fi prezervată. Asta și pentru că uneori Mihaela Albu continuă o reflecție începută de altcineva și face ea însăși exerciții meditative, în vreme ce alteori preia doar tonul unei stări și o metamorfozează într-una proprie. Dacă pre-textele sînt prea diverse, nici textele nu pot fi mai omogene. E un risc, firește, asumat. Și înfruntat.

Înfruntat cu destul succes chiar. Treptat-treptat, dacă nu și selecția fragmentelor-drog, măcar „execuția” lor, *performance*-ul ca atare, se îndreaptă tot mai centripet spre o delectare melancolică. Sau cel puțin spre o preferință (tematică) de melancolizare. E un semn clar că antologia devine pretext de confesiune și că selecția e dictată de o difuză, dar persistentă, obsesie (ori baremi presiune interioară). „Comentariile” au în aceste cazuri acces biografic, deși nu în manieră biografistă, dar, firește, cu îndoitură elegiacă. Un elegiac discret, fără tapaj, rezolvat într-o nostalgie mai cu zîmbet: „Era vremea în care/ îmi luam Tinerețea la plimbare/ mergeam braț la braț/ – două gemene/

nedespărțite de treceri, de zbateri –// îmi era credincioasă/ îmi știa tainele zborului/ și îndrăzneala mersului// Aveam atunci/ cu multe ierni mai puțin/ – Pînza cu răbdare se țese –/ Tinerețea mea vîrsta nu-și știa/ De treceri nu se îngrijea// Cînd și unde ne-am despărțit” (*A fost pe aici tinerețea*). Dar oricît de detașat ar fi tratamentul nostalgiilor, acestea se adună și fac o suită de invocații: „O zi, înc-o zi, un an și-ncă unul/ Cuvîntul s-aducă-nflorirea./ Culorile se strîng toate într-Unul:/ Tu, Cel ce rostește, Tu, ce cuprinzi Nemurirea,// Dă-mi verdele frunzei și viața de ieri,/ Lasă-mi în trunchi amintirea înfocatelor veri/ Mai lasă-mi pe creștet a soarelui rotire/ Ca să găsesc în mine și sorți de încolțire” (*Dorință*). Lucrarea timpului (un aspect remarcat și-n dosarul critic de la finele volumului) e ceea ce consemnează poeta, în acord cu pre-textul care-i intermediază starea: „După o vreme, în altă vreme/ Sufletu-mi de mireasă și-a schimbat straiete:/ borangicul/ cu pînza din fir gros/ aspru/ rezistent la orice așteptare/ de cînepă” (*Schimbare*). Iar dacă poeta la lucrarea timpului e atentă, știe toată lumea – și știe și Mihaela Albu – că acesta nu lucrează într-o zariște euforică. Ba dimpotrivă.

În dezacord cu exhibiționismul biografic din ultimele decenii, Mihaela Albu preferă poetica de invelare biografică – dar una care tocmai prin invelare să releveze: „Poetul umblă prin lume ascunzîndu-și cu grijă sufletul/ Versul îl crede acoperămînt/ strajă împotriva lumii/ Caută nume pentru lucruri/ Și nume pentru nume de lucruri/ de întîmplări/ de sentimente// Înțelesul nu le ajunge oamenilor/ decât odată cu sufletul său...” (*O iluzie*). Asta se întîmplă fatal cu scrisul: „De cîte ori vreau să le aștern pe hîrtie/ cuvintele se amestecă/ se despart de mister/ dezvăluie taina” etc. (*Îți scriu...*). Face, așadar, confesiune și Mihaela Albu, chiar și nefăcînd. Mai ales atunci. Discreția ei e pură transparență. Cu atît mai pură cu cît e cu aparat imaginativ redus.

*Mihaela Albu, *Armoarul cu poeme*, Editura Timpul, Iași, 2018.

